

Congres Industriële Veiligheid 2014

Lezing break-outsessie E
12.30- 12.55

Is de nieuwe machine correct CE-gemarkeerd of is het toch **C**hina **E**xport?

30 januari 2014

China Export zit niet alleen in het logo...

SPOT THE DIFFERENCE

Conformité Européenne

Manufacturer declares
that the product
conforms to EU standards

China Export

Manufacturer declares
that the product is
made in China

INTERESTING PICTURES ON iStockPhoto.com

Even voorstellen....

Henk Dolleman

- Bedrijf: Arbounie
- Functie: Hoger Veiligheidskundige
- Opleiding: Dipl. Ing.
- Specialisatie: Riskmanagement, machineveiligheid

Nick de With

- NEC 44; norm-CIE lid
- Bestuurslid WESP
- Opleiding: HBO E/ Ind. Autom.
- Specialisatie: Machineveiligheid en functionele veiligheid (SIL/ PL)

Onze stelling.....

Inkoop van veilige machines is meer dan vragen om een CE-markering!

Een werkgever kan én mag wettelijk niet vertrouwen op de CE-markering van de ingekochte machine!!!

Onderwerpen

1. Ongeval met aangekochte CE-gemarkeerde machine. Wie krijgt de boete?
2. Een werkgever moet zelf controleren of de machine CE-waardig is. Waar staat dat dan...?!
3. Welke acties kan een werkgever voor de inbedrijfstelling uitvoeren? Specificatie en inkoop...
4. Enkele praktijkvoorbeelden van CE-missers!
5. Uitleg handige tool voor controle van de EG-VVO.

Rechtzaak CE-gemarkeerde machine

Raad van State, Afdeling Bestuursrechtspraak

Uitspraak van 2 oktober 2013

**Boete van AI voor
werkgever van € 8.100,00.**

De feiten:

- 8 juli 2011 arbeidsongeval met sealmachine.
- Een werknemer wilde met behulp van een zogenoemde sealmachine enkele broodjes verpakken en werd bij het strak trekken van de folie geraakt door het mes van de machine.
- Blijvend letsel middelvinger linkerhand, behandeling in ziekenhuis.

Bron: website www.ce-uitspraken.eu

Rechtzaak CE-gemarkeerde machine

Bevindingen inspecteur:

- Afscherming machine niet toereikend, lengte aan voorkant onvoldoende.
- Geen afscherming aan linkerzijde van machine.

Uitspraak Rechtbank:

- Machine had CE-markering en een EG-verklaring van overeenstemming.
- Machine is gebruikt volgens gebruiksaanwijzing.
- Echter, werkgever heeft niet voldaan aan algemene zorg- en onderzoeksverplichting met betrekking tot de machine. **Boete is terecht opgelegd.**

Bron: website www.ce-uitspraken.eu

Kopen met "CE" biedt geen garantie....

- CE in 95% v.d. gevallen "zelf-certificatie"!!
- Blauwe ogen fabrikant, (soms) niet te vertrouwen...

- Controle CE door werkgever een must EN
- zelfs wettelijk verplicht!!

Waar staat dat dan....?!

Europese Arbeidsmiddelenrichtlijn art. 3

Algemene verplichtingen

De werkgever neemt de nodige maatregelen om ervoor te zorgen dat **arbeidsmiddelen die** in de onderneming of de inrichting **ter beschikking van de werknemers worden gesteld, geschikt zijn voor het uit te voeren werk** of daartoe behoorlijk zijn aangepast, zodat de **veiligheid en de gezondheid** van de **werknemers** tijdens het gebruik van deze arbeidsmiddelen **kunnen worden gewaarborgd**.

LET OP: Europese 'Richtlijn' Arbeidsmiddelen opgenomen in
Arbeidsomstandighedenwet: Arbobesluit Hoofdstuk 7, dus: **WET!**

Arbeidsmiddelenrichtlijn artikel 4

Na 31-12-1992 moet de werkgever, onverminderd artikel 3, controleren of het arbeidsmiddel voldoet:

4 i) **aan de bepalingen van alle communautaire richtlijnen die ter zake van toepassing zijn;**

4 ii) aan de minimumvoorschriften van bijlage I voor zover andere communautaire richtlijnen niet of slechts ten dele van toepassing zijn; (Red. Sociale richtlijnen)

Wat betekend punt 4 i) nu voor een werkgever?!

Arbeidsmiddelenrichtlijn artikel 4 i)

De werkgever moet van machines die (na 31-12-1992) worden gekocht **vóór inbedrijfstelling** controleren of deze voldoet aan ALLE CE-markeringsrichtlijnen* die op de machine van toepassing zijn.

* Lees: Machinerichtlijn, EMC-richtlijn, Laagspanningsrichtlijn, ATEX 95, etc.

Conclusie:

Hij moet de machine **ZELF controleren op conformiteit met de** fundamentele veiligheids- en gezondheidseisen uit Bijlage I van de **Machinerichtlijn (MRL Bijlage I) EN geldende EU-Richtlijnen!**

Veiligheid in alle levensfasen van een machine

1. **Specificatie**
2. **Inkoop**
3. Transport
4. Samenbouw en installatie
5. In bedrijf stellen
6. Afstellen
7. Inleren/programmeren
8. In bedrijf zijn
9. Reinigen/onderhoud
10. Opsporen/ opheffen defecten
11. Wijzigen/modificaties
12. Buiten bedrijf stellen
13. Ontmantelen

De levensfasen in rood zullen worden besproken:

Fase 1: Specificatie

Inkoopspecificatie uit de praktijk:

De machine moet voldoen aan ALLE geldende nationale wetgeving en normen.....

Probleem:

Volgende informatie ontbreekt:

- Opgave juiste EU-Richtlijnen.
- Opgave geldende Europese C-normen. (machinespecifiek)
- Opgave geldende Europese A en B-normen. (algemeen)
- Opgave scheiding noodstop en beschermende stop.
- Werkschakelaars zwart-grijs.

Oplossing:

- Leg de EU-Richtlijnen vast.
- Eis dat wordt voldaan aan de geldende C-norm(en).
- Eis dat wordt voldaan aan de belangrijkste A- en B-normen.
- Leg duidelijk vast welke specifieke veiligheidsoplossingen gewenst zijn.

Praktijkvoorbeeld: Levering in 2010

Praktijkvoorbeeld: Mogelijk letstel....

Amputatie vinger door open kettingkast is erg goed denkbaar!

Mogelijke oplossing:

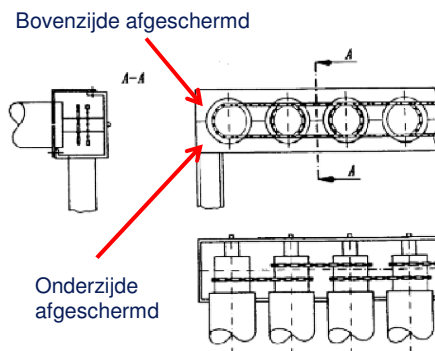
- Een mooi, afneembare vingerprothese.
- Je ziet er niets van...

MAAR ja, wie wil zoiets dragen.....!?

Bron foto's: www.s-tetix.nl

Praktijkvoorbeeld: Geen toepassing van geharmoniseerde C-norm EN 619

Probleem: C-norm NIET genoemd in inkoopspecificatie palletbaan...

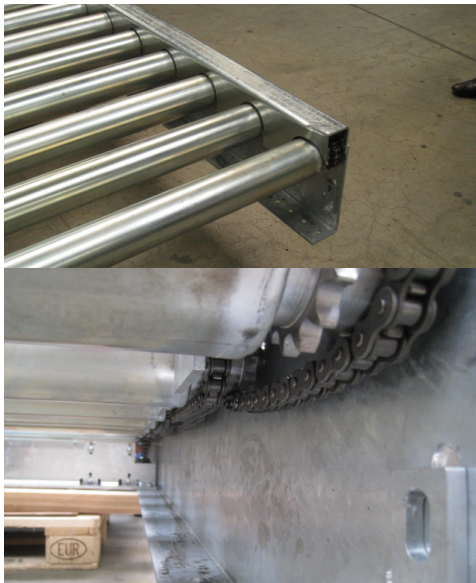

EN 619:2002 par. 5.1.3.8; drawing-in points on driven roller conveyors:

- In the working and traffic area drawing-in points at belt, sprocket or chain drives of driven roller conveyors **shall be safeguarded by fixed guards** (see Figure D.13).

Figure D.13 - Protection on chain driven roller conveyors

Praktijkvoorbeeld: Argumenten fabrikant

Grote Duitse fabrikant in de food & beverage branche:

- Deze eis is absurd...wie stopt daar nu zijn hand in?
- Duizenden rollenbanen verkocht en altijd zo uitgeleverd
- Geen enkele klant vraagt hierom...
- Machine heeft CE en wij zijn verantwoordelijk....

of
toch....

Fase 2: Inkoop

Wat wordt door de fabrikant geleverd?!

EG-Verklaring van overeenstemming (IIA) bij "voltooide" machine

Inbouwverklaring (IIB)* bij "niet-voltooide machine"

*** LET OP: IIB dan (mogelijk) zelf nog CE op het totaal aanbrengen!!**

Fase 2: Inkoop

Opmerking uit de praktijk:

We eisen dat de klant onder CE en dus veilig levert...

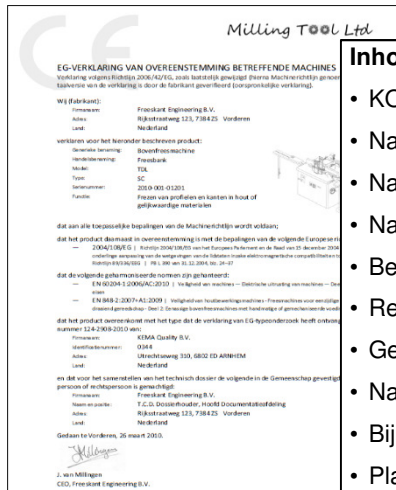
Probleem:

- Niet vastgelegd of levering onder IIA of IIB moet zijn.
- Inhoud EG Verklaring van overeenstemming (EG-VVO) wordt niet (**vooraf**) gelezen.
- Bij Factory Acceptance Test (FAT) geen controle aspecten zoals veiligheidsafstanden en functionaliteit veiligheidsmaatregelen.

Oplossing:

- Eis een IIA levering, want IIB geldt alleen voor een niet-voltooid machine.
- Check EG-VVO op juistheid en volledigheid.
- Pas **FAsT** toe! **“s”** van **safety**. Voer tijdens de FAT diepgaande controle op diverse veiligheidsaspecten uit.

Verplichte inhoud EG-VVO (uit MRL Bijlage IIA)

Inhoud EG-Verklaring van overeenstemming:

- KOP-tekst
- Naam/ adres fabrikant.
- Naam/ adres gevolmachtigde (als fabrikant buiten EU).
- Naam/ adres samensteller Technisch Dossier.
- Beschrijving/ identificatie/ functie van de machine.
- Relevante EU Richtlijnen (**nummer OJ**).
- Geharmoniseerde EN-normen (**jaarta!**).
- Nationale technische normen/ specificaties (**jaarta!**).
- Bijlage IV machine: gegevens NOBO + nummer.
- Plaats/ datum ondertekening.
- Handtekening en identiteit van ondertekenaar.

Bron: MECID

Praktijkvoorbeeld: EG-VVO in 2010

EC-DECLARATION OF CONFORMITY (Conform appendix II A of the Machinery Directive)

WITH LOGISTIC SYSTEMS

Postbus 23
4124 AS Hagestein
Nederland

Hereby declares that the :

Machine : Depalletiser (2x), Pneumatic pallet unload unit
Ordernr. : 04.300
Year of manufacture : 03/2010

- Conforms the Machinery Directive (98/37/EEC);
- Conforms the following EG-directives : 73/23/EEG (Low Voltage Directive), 89/336/EEG (EMC-Directive)
- Conforms the following European Standards : EN 292-1, EN 292-2, EN 294, EN 349, EN 418, EN 60204-1
- Conforms the following national technical Standards and specifications : prEN 619, prEN 953

Hagestein, Date: March 20, 2010

Handige checklist EG-VVO

Checklist EG-Verklaring van overeenstemming of IIA-Verklaring

Analyse van een IIA-verklaring volgens Machinerichtlijn 2006/42/EG. VT = Van toepassing? ACC = Accoord?

Item	Informatie	VT J/N	ACC J/N	Opmerkingen
A	Is de EG-Verklaring van overeenstemming beschikbaar in één van de talen van het land van levering?			EG-VVO dient in ieder geval in landstaal te zijn.
B	Indien de oorspronkelijke taal van de EG-VVO afwijkt van de taal van het land van levering, moet de EG-VVO ook in de oorspronkelijke taal zijn meegelieferd.			Levering in twee talen als de landstaal niet de originele taal is. Op EG-VVO moet de woorden "oorspronkelijke verklaring" of "vertaling van oorspronkelijke verklaring" vermeld zijn.
1a.	Firmanaam, land en volledig straatadres van de fabrikant.			Telefoon- en faxnummer, website en dergelijk is ook toegestaan.
1b.	In het geval dat de fabrikant buiten de EU gevestigd is, firmanaam, land en volledig straatadres van de gemachtigde.			Altid vermelding van gemachtigde voor leverancier van buiten de EU
2.	Indien het Technisch Dossier door een andere persoon wordt samengesteld dan de persoon die de EG-VVO ondertekent, dient de naam en het adres van deze persoon te worden vermeld.			Dit persoon moet in de Gemeenschap gevestigd zijn. Het dossier of een gedeelte daarvan kan alleen worden opgevraagd door de Nationale controlerende instantie.
3.	Beschrijving en identificatie van de machine, waaronder:			
3a.	De generieke benaming,			Bijv. Omsnoeringsmachine, betonmolen, cirkelzaag, etc.
3b.	de functie,			Geef een duidelijke omschrijving van de functie en de grenzen van de levering.
3c.	het model,			Noem de modelnaam.
3d.	het type,			Noem het type.
3e.	het serienummer,			Serienummer is niet verplicht.
3f.	de handelsbenaming,			Hier de naam noemen die in de handel wordt gebruikt.
4a.	Een zin waarbij uitdrukkelijk wordt verklaard dat de machine voldoet aan alle toepasselijke bepalingen van de Machinerichtlijn 2006/42/EG.			Verwezen moet worden naar de in het Publicatieblad van de Europese Unie bekendgemaakte teksten.
4b.	Een soortgelijke zin om te verklaren dat de machine in overeenstemming is met andere EU-richtlijnen en/of toepasselijke bepalingen.			Denk aan de Richtlijnen EMC, ATEX, PED enzovoorts.
5.	Indien een EG-type-onderzoek als bedoeld in bijlage IX op betreffende machine is uitgevoerd, dient de naam, het adres en het identificatienummer van de aangemelde instantie (Notified Body) te worden vermeld, inclusief het nummer van de verklaring van EG-type-onderzoek.			Als de machine voorkomt in Bijlage IV van de Machinerichtlijn is een EG-type-onderzoek van toepassing.
6.	In geval van serieproductie dient de naam, het adres en het identificatienummer van de aangemelde instantie die het in bijlage X bedoelde systeem van volledige kwaliteitsborging heeft goedgekeurd te worden vermeld.			Als een machine in serie wordt gebouwd dient de fabrikant een kwaliteitsborgingssysteem te hebben, zoals machine "x" 1 "veiligheidstechnisch hetzelfde is als bijv. machine "x" 300".
7.	Als geharmoniseerde EN-normen zijn toegepast, dient hiervan een opsomming te worden weergegeven.			Zorg dat de normen zijn voorzien van versienummer/jaartal. Geharmoniseerde normen, zijn normen zoals bedoeld in artikel 7, lid 2, van Richtlijn 2006/42/EG.
8.	Bij toepassing van andere gehanteerde technische normen en specificaties dient hiervan eveneens een opsomming te worden gegeven.			Zorg dat de normen en specificaties zijn voorzien van versienummer/jaartal.
9.	Plaats en datum van opstelling van de EG-verklaring van overeenstemming.			Datum van daadwerkelijke ondertekening moet worden genoemd.
10.	Identiteit en handtekening van degene die gemachtigd is om namens de fabrikant of diens gemachtigde de verklaring op te stellen.			Onder identiteit wordt verstaan: volledige naam, afdeling, functie.
Eindconclusie EG-VVO:				

Uitkomst: EG-VVO voldoet niet!

Item	Informatie	VT J/N	ACC J/N	Opmerkingen
A	Landstaal?	J	N	Geen NL-talige EG-VVO
B	Oorspronkelijke taal?	J	N	Engels lijkt oorspronkelijke taal te zijn, maar is niet aangegeven op de EG-VVO
1a.	Firmagegevens?	J	N	Het straatadres is niet vermeld.
1b.	Gemachtigde?	N	-	
2.	TD samensteller	J	N	Niet genoemd wie het TD mag samenstellen.
3a.	Generieke benaming	J	N	Het gaat om een samenstel van machines bestaande uit 2x depalletiser en 1x pneumatic pallet unload unit. Geen fabrikant, type en bouwjaargegevens van deelmachines
3b.	De functie	J		5. NOBO typeonderzoek N - Oke, geen bijlage IV machine
3c.	Het model	J		6. NOBO kwaliteitsborging N - Gaat naar verwachting om een enkel stuks machine.
3d.	Het type	J		7. Geharmoniseerde EN-normen J N EN 292-1 en EN 292-2 zijn verouderd, moet zijn: EN-ISO12100:2010. EN 294 is niet meer geldig, moet zijn EN-ISO 13857. EN 418 is niet meer geldig, moet zijn EN-ISO 13850. Zie lijst op blad 2 voor andere belangrijke normen voor dit product. C-norm: EN 415-4 Veiligheid van verpakkingsmachines - Deel 4: Palletiseer- en depalletiseermachines ontbreekt. prEN619 is al sinds 2002 een Europese geharmoniseerde norm en moet dus bij punt 7 staan. prEN 953 is al sinds 1997 een Europese geharmoniseerde norm en moet dus bij punt 7 staan.
3e.	Serienummer	J		
3f.	Handelsbenaming	J		
4a.	Machinerichtlijn	J		
4b.	Andere EU-Richtlijnen	J		
				8. Andere normen en specificaties J N
				9. Plaats en datum J J Oke.
				10. Ondertekenaar J N Geen naam, functie en handtekening van ondertekenaar aanwezig.

Alleen groen = OKE

Conclusie: Deze EG-VVO voldoet zeker niet aan de eisen van de huidige Machinerichtlijn. Er is slechts een klein deel van de items in orde (groen).

EG-Verklaring van overeenstemming

Checklist EG-Verklaring van overeenstemming of IIA-Verklaring
Analyse van een IIA-verklaring volgens Machinerichtlijn 2006/42/EG. VT = Van toepassing? ACC = Accoord?

Item	Informatie	VT J/N	ACC J/N	Opmerkingen
A	Is de EG-Verklaring van overeenstemming beschikbaar in één van de talen van het land van levering?			EG-VVO dient in ieder geval in landstaal te zijn.
B	Indien de oorspronkelijke taal van de EG-VVO afwijkt van de taal van het land van levering, moet de EG-VVO ook in de oorspronkelijke taal zijn meegeleverd.			Levering in twee talen als de landstaal niet de originele taal is. Op EG-VVO moet de woorden "oorspronkelijke verklaring" of "vertaling van oorspronkelijke verklaring" vermeld zijn.
1a.	Firma-naam, land en volledig straatadres van de fabrikant.			Fabrikant en fabrikant, address en de product is niet toegepast, aldit vermelding van gemachtigde voor leverancier van buiten de EU
2.	Indien het Technisch Dossier door een andere persoon wordt samengesteld dan de persoon die de EG-VVO ondertekent, dient de naam en het adres van deze persoon te worden vermeld.			Deze persoon moet in de Gemeenschap geregistreerd zijn, met inzicht in een geldige document van de leverancier van buiten de EU
3.	Beschrijving en identificatie van de machine, waaronder:			
3a.	De generieke benaming,			BiJ, Omverzorgingsmachine, betonnen, circulair, etc.
3b.	de functie,			Geef een duidelijke omschrijving van de functie en de process van de machine.
3c.	het model,			Naam de modelnaam.
3d.	het type,			Naam het type.
3e.	het serienummer,			Serienummers niet verplicht.
3f.	de handelsbenaming.			Hier de naam noemen die in de handel wordt gebruikt.
4a.	Een zin waarbij ondubbelzinnig wordt verklaard dat de machine voldoet aan alle toepasselijke bepalingen van de Machinerichtlijn 2006/42/EG.			Verspreid moet verstaan naar de het fullcompliance van de Europese Unie bevestigende tekenen.
4b.	Een soortgelijk zin om te verklaren dat de machine in overeenstemming is met andere EU-richtlijnen en/of toepasselijke bepalingen.			Dacht naar de andere richtlijn, EN, ISO, etc. waaraan.
5.	Indien een EG-type-onderzoek als bedoeld in bijlage IX op betreffende machine is uitgevoerd, dient de naam, het adres en het identificatienummer van de aangemelde instantie (Notified Body) te worden vermeld, inclusief het nummer van de verklaring van EG-type-onderzoek.			Als de machine voorkomt in bijlage IX van de Machinerichtlijn is een EG-type-onderzoek van toepassing.
6.	In geval van serieproductie dient de naam, het adres en het identificatienummer van de aangemelde instantie die het in bijlage X bedoelde systeem van volledige kwaliteitsborging heeft goedgekeurd te worden vermeld.			Als een machine in serie wordt gebouwd dient de fabrikant een kwaliteitsborgingsysteem te hebben, zodat machine "van productie tot productie" aan kwaliteitsborging "in serie" wordt onderworpen. De fabrikant moet de normen, zijn normen zoals bedoeld in artikel 7, lid 1 van Richtlijn 2006/42/EG.
7.	Als geharmoniseerde EN-normen zijn toegepast, dient hiervan een opsomming te worden weergegeven.			Zorg dat de normen en specificaties zijn voorzien van versienummer/datum.
8.	Bij toepassing van andere gehanteerde technische normen en specificaties dient hiervan eveneens een opsomming te worden gegeven.			Datum van laatste bekende onderkenning moet worden genoemd.
9.	Plaats en datum van opstelling van de EG-Verklaring van overeenstemming.			Onder-identiteit wordt verstaan: volledige naam, afkorting, functie.
10.	Identiteit en handtekening van degene die gemachtigd is om namens de fabrikant of diens gemachtigde de verklaring op te stellen.			

Handige checklist te verkrijgen via:
www.fusacon.nl

Lezing

**Is de nieuwe machine
correct CE-gemarkeerd
of is het toch **C**hina **E**xport?**

**Dank voor uw aandacht.
Zijn er nog vragen?**

**Heeft u nog vragen na onze lezing?
Neem gerust contact met één van ons op!**

Henk Dolleman

- Bedrijf: Arbounie
- Functie: Adviseur
- Tel.: 06-52501596
- E-mail:
h.dolleman@planet.nl

Nick de With

- Bedrijf: FUSACON B.V.
- Functie: Directeur/ consultant
- Tel.: 06-11915917
- E-mail:
nickdewith@fusacon.nl